

På visse punkter har man endvidere drøftet en fælles udformning af reglerne, og der er navnlig opnået enighed om at benytte direktivets minimumsklausul til i de nordiske lande at foreslå en generel fortrydelsesfrist på 14 dage ved fjernsalgsaftaler og aftaler indgået uden for den erhvervsdrivendes faste forretningssted, jf. nedenfor under pkt. 2.4.4.1.

2.4. Lovforslagets udformning

2.4.1. Indledning

Fjernsalgsdirektivet har et meget bredt anvendelsesområde, samtidig med, at der i direktivet er fastsat en række undtagelser, hvoraf nogle også er udformet ret bredt. Direktivet indeholder flere bestemmelser, hvis nærmere forståelse kan give anledning til en vis tvivl. Endvidere synes direktivet på en række punkter ikke fuldt ud at være samordnet med regler om samme spørgsmål i andre direktiver på beslægtede områder - det gælder bl.a. reglerne om beregning af fortrydelsesperioden og om undtagelser fra og begrænsninger i fortrydelsesretten i direktiv 85/577/EØF om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler indgået uden for fast forretningssted.

Gennemførelsen af direktivets forskellige regler, som både er brede og meget detaljerede, rejser på den baggrund nogle spørgsmål om brug af direktivets minimumsklausul og spørgsmål af retsteknisk karakter.

Kommissionen har i 1998 fremlagt et forslag til direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, der som nævnt under pkt. 2.1 ovenfor er undtaget fra det generelle fjernsalgsdirektiv. Forslaget forhandles i Rådet og i Europa-Parlamentet, og der kan formentlig forventes vedtaget et direktiv på dette område i løbet af et års tid. Gennemførelsen af dette direktiv vil sandsynligvis kræve en række yderligere ændringer af forbrugerftalelovens regler om fjernsalg.

Når de igangværende forhandlinger om et direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser er afsluttet, vil Justitsministeriet på den anførte baggrund overveje behovet for mere generelle ændringer af forbrugerftalelovens indhold, opbygning og systematik.

2.4.2. Anvendelsesområdet

2.4.2.1. »System« for fjernsalg

Fjernsalgsdirektivet gælder som udgangspunkt for alle aftaler om varer eller tjenesteydelser, der indgås udelukkende ved brug af fjernkommunikationsteknik. Dette meget brede anvendelsesområde begrænses ved, at direktivet kun omfatter aftaler, der indgås som led i et »system«, der er organiseret af den erhvervsdrivende med henblik på fjernsalg, jf. artikel 2, nr. 1.

Den nærmere afgrænsning af, hvornår der foreligger et »system«, som er »organiseret« af den erhvervsdrivende, kan give anledning til tvivl. Det må formodes, at der ikke skal meget til, for at der foreligger et system i direktivets forstand, men det fremgår ikke af direktivet, om der navnlig skal lægges vægt på den erhvervsdrivendes markedsføring, på den erhvervsdrivendes arbejds gange og håndtering af bestillinger, der modtages ved brug af fjernkommunikation, eller eventuelt på, hvor tit den erhvervsdrivende indgår aftaler ved brug af fjernkommunikation.

Visse tilfælde må dog anses for utvivlsomt at være omfattet af direktivets anvendelsesområde. Det gælder f.eks. tilfælde, hvor den erhvervsdrivende udbyder varer eller tjenesteydelser på Internettet, og hvor forbrugerne afgiver ordrer ved at klikke på et symbol (ikon) på skærmen. Det samme gælder naturligvis ved traditionelt postordresalg, hvor forbrugeren benytter en særlig bestillingskupon i et katalog.

Det må også antages, at direktivet finder anvendelse i tilfælde, hvor den erhvervsdrivende i sin annoncering - i trykte eller elektroniske medier - angiver et ordreteltelefonnummer eller lignende. Derimod kan det næppe i sig selv medføre, at direktivet finder anvendelse, at den erhvervsdrivende i annonceringen har oplyst sit telefonnummer, når formålet hermed ikke er at fremkalde telefoniske bestillinger.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør anvendelsesområdet ikke udformes således, at det har betydning, hvordan den erhvervsdrivendes virksomhed nærmere er organiseret, eller om den erhvervsdrivende jævnligt eller kun lejlighedsvis indgår aftaler ved brug af fjernkommunikation. Forbrugeren vil normalt ikke have noget kendskab til eller mulighed for at undersøge disse forhold.

I et udkast til lovforslaget udformede Justitsministeriet på den baggrund anvendelsesområdet således, at det afgørende skulle være, om den erhvervsdrivende ved meddelelse til forbrugeren eller offentligheden har tilbudt, at aftale kan indgås ved brug af fjernkommunikation, eller i øvrigt i meddelelsen har formuleret sig på en sådan måde, at den er egnet til at fremkalde bestillinger m.v. ved brug af fjernkommunikation. Anvendelsesområdet ville herved formentlig blive lidt videre end efter direktivet, men den anvendte terminologi ville i vidt omfang være kendt fra den gældende lov.

Udkastet blev imidlertid i nogle hørings svar kritiseret på dette punkt for efter ordlyden at medføre et bredere anvendelsesområde, end der er behov for.

Justitsministeriet har på den anførte baggrund fundet det rigtigst i lovforslaget ikke at omskrive direkte-